АКАДЕМІЯ ПРАЦІ,
СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І
ТУРИЗМУ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ACADEMY OF LABOR,
SOCIAL RELATIONS
AND TOURISM
LAW FACULTY

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до оцінки конкурсною комісією наукових робіт на Всеукраїнський конкурс з муніципального права

Київ – 2025

Рекомендовано до друку Вченою радою Академії праці, соціальних відносин і туризму (протокол № 2 від 29 вересня 2025 р.)

УДК 001.89:342.5(477)

Рецензенти:
1. Доктор юридичних наук, професор Батанов О.В.
2. Доктор юридичних наук, професор Яра О.С.

Голова Вченої ради юридичного факультету
(протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.) _____ Я.В.Журавель

Схвалено на засіданні НМР
(протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.) _____ І.С.Чорнодід

Методичні рекомендації до оцінювання конкурсною комісією наукових робіт на Всеукраїнський конкурс з муніципального права: Посібник для здобувачів та молодих дослідників. Упорядники Я.В.Журавель, Р.І.Панчишин, М.П.Мельник та інші. – К.: АПСВТ, 2025. – 21 с.

Методичні рекомендації укладено відповідно до плану роботи наукової школи з розвитку місцевого самоврядування Академії праці, соціальних відносин і туризму. В роботі викладені рекомендації для членів конкурсної комісії з оцінювання наукових робіт на Всеукраїнський конкурс з муніципального права. Може бути корисним також і для учасників конкурсу, а також їх керівників наукових робіт та рецензентів.

Упорядники:

Я.В.Журавель, д.ю.н., проф., декан юридичного факультету АПСВТ

Р.І.Панчишин д.ю.н., доц., професор кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права АПСВТ

М.П.Мельник, к.ю.н., доцент кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права АПСВТ

В.В.Кравченко, к.ю.н., професор кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права АПСВТ

Т.І.Лебідь, доцент кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права АПСВТ

В.В.Бонтлаб, д.ю.н., проф., завідувач кафедри цивільного, трудового та господарського права АПСВТ

В.А.Ліпкан, д.ю.н., проф. професор кафедри кримінального права, процесу та криміналістики АПСВТ.

А.М.Анохін, к.ю.н., доцент кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права АПСВТ

Я.В.Качан, к.н.держ.упр., доцент, завідувач кафелри публічного управління та публічної служби АПСВТ

К.С.Міщенко, к.н.держ.упр., доцент, доцент кафелри публічного управління та публічної служби АПСВТ

Д.В.Костенко, к.н.держ.упр., доцент кафелри публічного управління та публічної служби АПСВТ

©Академія праці, соціальних
відносин і туризму, 2025 рік
© Журавель Я.В., 2025 рік

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ КОНКУРСНИХ РОБІТ	4
1.1. Загальні положення	4
1.2. Правові та організаційні засади конкурсу	4
1.3. Основні принципи конкурсу	5
РОЗДІЛ ІІ. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАУКОВОЇ РОБОТИ	6
2.1. Актуальність теми (значення для розвитку муніципального права та практики місцевого самоврядування)	6
2.2. Наукова новизна (оригінальність ідей, власний внесок автора)	7
2.3. Теоретична і практична цінність (можливість застосування результатів у правотворчій та правозастосовній діяльності)	7
2.4. Аргументованість висновків (логічність, доказовість, відповідність поставленим завданням)	8
2.5. Якість використаних джерел (законодавство, наукові праці, судова та муніципальна практика)	9
2.6. Оформлення роботи (грамотність, дотримання вимог до структури та цитування)	10
РОЗДІЛ ІІІ. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ	11
3.1. Етапи розгляду робіт (попередня перевірка – індивідуальне оцінювання – колегіальне обговорення)	11
3.2. Використання бальної системи (за результатами усіх критеріїв від 0 до 100 балів).	12
3.3. Загальний порядок підрахунку балів та визначення переможців	13
РОЗДІЛ IV. ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНКУРСУ	14
4.1. Протокол конкурсної комісії	14
4.2. Офіційне оголошення результатів	15
4.3. Рекомендації щодо публікації кращих робіт або їх впровадження в освітню чи муніципальну практику	16
Додаток 1. Рецензія на наукову роботу	17
Додаток 2. Протокол конкурсної комісії	18
Додаток 3. Підсумки	21
Додаток 4. Зразок сертифіката переможця	23

РОЗДІЛ І.
ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ КОНКУРСНИХ РОБІТ

1.1. Загальні положення

Методичні рекомендації щодо оцінювання конкурсною комісією наукових робіт на Всеукраїнському конкурсі з муніципального права покликані виконувати важливу системоутворюючу роль у забезпеченні належної організації конкурсного процесу. Їхня наявність обумовлена потребою у формуванні єдиних підходів до оцінювання результатів наукової діяльності, адже відсутність чітко визначених критеріїв неминуче породжує ризик суб'єктивізму та нерівності у ставленні до учасників. Саме рекомендації створюють уніфіковане бачення вимог і стандартів, що забезпечує послідовність, обґрунтованість та справедливість у роботі конкурсної комісії.

Важливим аспектом є також їхня здатність гарантувати прозорість конкурсних процедур і підвищувати довіру до кінцевих результатів як з боку учасників, так і з боку ширшої наукової спільноти. Встановлення чітких правил і критеріїв не лише убезпечує від довільних рішень, але й формує культуру відкритості й відповідальності. У цьому контексті методичні рекомендації стають дієвим інструментом дотримання принципів академічної доброчесності, оскільки вони фіксують вимоги щодо недопустимості плагіату, правильності цитування та належної наукової етики.

Не менш значущим є те, що вони створюють рівні умови для всіх учасників незалежно від їхнього регіонального походження чи інституційної належності, усуваючи можливі прояви упередженості. Водночас вони виконують виховну функцію, оскільки орієнтують молодих науковців на створення якісного наукового продукту, чітко окреслюючи ті характеристики, які вважаються пріоритетними, зокрема актуальність дослідження, наукову новизну та практичну значущість.

У ширшій перспективі такі рекомендації підвищують науковий і організаційний рівень самого конкурсу, перетворюючи його на майданчик не лише для змагання, а й для відбору найбільш цінних наукових ідей, здатних сприяти розвиткові муніципального права та удосконаленню практики місцевого самоврядування в Україні.

1.2. Правові та організаційні засади конкурсу

Правові та організаційні засади проведення Всеукраїнського конкурсу наукових робіт з муніципального права формуються на поєднанні норм чинного законодавства України, положень підзаконних нормативно-правових актів, а також спеціально затверджених організаційних документів Академії, що безпосередньо регламентують порядок проведення конкурсу.

У правовому вимірі фундаментальне значення мають положення Конституції України, що гарантують свободу наукової творчості й розвиток освіти. Важливим підґрунтям виступає Закон України «Про освіту» та Закон

України «Про вищу освіту», які визначають засади академічної свободи, наукової діяльності студентів і молодих учених, а також принцип академічної доброчесності у сфері освіти й науки.

Організаційна складова заснована на положеннях та регламентах, затверджених засновником конкурсу – Академією праці, соціальних відносин і туризму. Наукова школа з розвитку місцевого самоврядування, яка функціонує при Академії розробляє наукові напрямки досліджень місцевого самоврядування, що лягають в основу визначення напрямків конкурсної тематики на основі попередніх опитувань партнерських територіальних громад з усіх областей України.

Документом, що визначає мету конкурсу, порядок подання та оформлення робіт, склад і повноваження конкурсної комісії, критерії оцінювання, процедуру визначення переможців та форми заохочення учасників, є Положення про Всеукраїнський конкурс наукових робіт з муніципального права, затверджене 01 травня 2024р. Обов'язковим є також дотримання принципів академічної доброчесності, відображені в Положенні про організацію освітнього процесу в Академії праці, соціальних відносин і туризму, введені в дію наказом ректора №35 від 13.06.2025р.

Узгоджене поєднання правових і організаційних засад дає можливість забезпечити легітимність та прозорість конкурсу, унеможливити прояви упередженості чи формалізму, а також створити умови, за яких конкурс стає не лише інтелектуальним змаганням, а й ефективним механізмом стимулювання розвитку науки муніципального права в Україні.

1.3. Основні принципи конкурсу

Основні принципи Всеукраїнського конкурсу наукових робіт з муніципального права становлять концептуальний фундамент, на якому вибудовується вся система організації та проведення цього наукового змагання. Вони виконують роль своєрідних орієнтирів, що визначають не лише змістовне наповнення конкурсу, а й стандарти його проведення, спрямовані на забезпечення високого рівня академічності, наукової доброчесності та суспільної значущості.

Передусім провідне значення має принцип об'єктивності, який передбачає неупереджене ставлення конкурсної комісії до кожної роботи, недопущення суб'єктивних чи зовнішніх впливів, а також спирання виключно на наукові критерії під час оцінювання. У тісному зв'язку з ним перебуває принцип прозорості, що вимагає відкритості конкурсних процедур, зрозумілості правил для всіх учасників та можливості суспільного контролю за прийнятими рішеннями.

Важливим є також принцип рівності умов, завдяки якому всі учасники, незалежно від регіону, навчального закладу чи рівня попередньої підготовки, перебувають у однакових стартових позиціях і мають рівні шанси на здобуття перемоги. У цьому контексті принцип рівності набуває не лише формально-юридичного, а й етичного виміру, адже сприяє формуванню культури справедливості у науковому середовищі.

Суттєве значення має принцип академічної доброчесності, що втілюється у вимозі дотримання норм наукової етики, недопустимості плагіату чи інших форм недобросовісного запозичення, належного оформлення посилань та джерел. Цей принцип формує середовище, у якому молоді дослідники навчаються відповідальності за результати власної праці та виховуються у дусі поваги до інтелектуальної власності.

Не менш важливим є принцип наукової та практичної спрямованості, адже конкурс покликаний не лише стимулювати творчий пошук, але й продукувати ідеї, здатні сприяти вдосконаленню правового регулювання та практики місцевого самоврядування. Він підкреслює необхідність поєднання теоретичних досліджень із їх практичним значенням для розвитку муніципального права та розбудови демократичних інститутів в Україні.

У сукупності зазначені принципи формують цілісну нормативно-ціннісну основу конкурсу, забезпечують його легітимність та престиж, а також сприяють тому, що цей науковий захід перетворюється на дієвий інструмент виявлення та підтримки інтелектуального потенціалу молодих дослідників муніципально-правової проблематики.

РОЗДІЛ ІІ.
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАУКОВОЇ РОБОТИ

2.1. Актуальність теми (значення для розвитку муніципального права та практики місцевого самоврядування)

Актуальність теми як критерій оцінювання наукової роботи виступає одним із ключових орієнтирів для конкурсної комісії, адже саме вона визначає, наскільки дослідження відповідає сучасним потребам розвитку муніципального права та практики місцевого самоврядування. Висока оцінка цього критерію передбачає, що автор обрав таку проблематику, яка не лише має науковий інтерес, але й безпосередньо корелює з актуальними викликами, що постають перед органами місцевого самоврядування у процесі їхньої діяльності. Йдеться, зокрема, про здатність теми віддзеркалювати нагальні питання демократизації місцевої влади, удосконалення правового регулювання муніципальної сфери, забезпечення ефективної участі громадян у вирішенні місцевих справ, а також адаптацію вітчизняної практики до європейських стандартів і принципів належного врядування.

Актуальність у цьому сенсі означає не лише відповідність теми сучасному стану науки та практики, але й її здатність виявляти тенденції розвитку муніципально-правових інститутів, формулювати нові завдання та пропонувати шляхи їх вирішення. Особливої ваги набувають ті дослідження, що спрямовані на пошук інноваційних підходів до удосконалення місцевого самоврядування, які можуть знайти своє практичне втілення у діяльності органів місцевої влади, розробці проєктів нормативних актів чи уніфікації управлінських процедур.

Отже, критерій актуальності дозволяє визначити цінність дослідження в ширшому суспільному та державному контексті: він свідчить про здатність

автора не лише відтворювати вже наявні знання, а й розуміти реальні потреби муніципальної практики, інтегруючи науковий пошук у процес становлення сучасної моделі місцевого самоврядування в Україні.

2.2. Наукова новизна (оригінальність ідей, власний внесок автора)

Наукова новизна як критерій оцінювання наукової роботи є одним із найважливіших показників її якості, адже саме вона відображає рівень самостійності мислення автора, його здатність запропонувати нове бачення відомих проблем або ж окреслити абсолютно нові напрями дослідження. Цей критерій передбачає наявність у роботі власного інтелектуального внеску, який може полягати у формулюванні нових концептуальних підходів, уточненні чи перегляді усталених наукових положень, обґрунтуванні нових дефініцій, розробці пропозицій для вдосконалення правового регулювання муніципальної сфери або створенні оригінальної методики дослідження певного явища.

Новизна має багатовимірний характер: вона може проявлятися як у суто теоретичній площині – через створення нових понять і категорій, систематизацію або класифікацію правових явищ, так і в прикладному вимірі – через розробку рекомендацій, які можуть бути використані в діяльності органів місцевого самоврядування, у правотворчій чи правозастосовній практиці. Важливо, щоб автор не обмежувався механічним переказом відомих ідей чи загальних положень науки муніципального права, а демонстрував здатність критично переосмислювати наявні підходи, виявляти їхні прогалини та пропонувати шляхи їхнього подолання.

Сутність критерію наукової новизни також полягає у виокремленні того, наскільки робота вирізняється серед інших досліджень на цю тематику, чи містить вона власну авторську інтерпретацію проблеми та чи має потенціал збагатити наукову дискусію. Чим більшою мірою дослідження відзначається оригінальністю ідей, логічністю аргументації та здатністю запропонувати нові підходи до вирішення актуальних завдань муніципального права, тим вищою є його наукова вартість.

У підсумку, критерій наукової новизни виконує роль своєрідного маркера зрілості дослідницького мислення: він засвідчує не лише рівень підготовки учасника, а й його здатність творити інтелектуальний продукт, що виходить за межі простого компілювання матеріалів і відкриває перспективи для подальшого розвитку науки муніципального права та її практичного застосування у сфері місцевого самоврядування.

2.3. Теоретична і практична цінність (можливість застосування результатів у правотворчій та правозастосовній діяльності)

Теоретична і практична цінність як критерій оцінювання наукової роботи є тим показником, що дозволяє визначити не лише рівень наукової глибини дослідження, але й його здатність бути корисним для розвитку

правової системи та вдосконалення муніципальної практики. На відміну від новизни, яка фокусується на оригінальності ідей, цей критерій оцінює потенціал роботи у двох взаємопов'язаних вимірах – у площині теоретичного пізнання та у сфері практичного застосування здобутих результатів.

У теоретичному аспекті цінність роботи визначається тим, наскільки ґрунтовно вона сприяє розвитку науки муніципального права. Йдеться про здатність дослідження розширювати та поглиблювати наукове розуміння інститутів місцевого самоврядування, формувати нові концептуальні підходи, систематизувати та класифікувати наявні знання, пропонувати обґрунтовані моделі правового регулювання. Теоретично значуща робота вносить вклад у формування наукової доктрини, уточнює зміст базових категорій та сприяє розвитку наукової дискусії, що, у свою чергу, збагачує методологічний інструментарій майбутніх досліджень.

Практичний вимір цінності полягає у тому, наскільки результати дослідження можуть бути використані у правотворчій та правозастосовній діяльності. Йдеться про можливість застосування наукових висновків і рекомендацій у процесі розробки чи вдосконалення законодавства про місцеве самоврядування, створення локальних нормативних актів органів муніципальної влади, а також у діяльності судових та адміністративних органів при вирішенні спорів у сфері муніципальних правовідносин. Практична значущість також проявляється у потенціалі роботи сприяти підвищенню ефективності управлінських процесів, розробці механізмів забезпечення участі громадян у прийнятті рішень, упровадженню інноваційних підходів у муніципальному менеджменті.

Таким чином, критерій теоретичної і практичної цінності дозволяє оцінити наукову роботу не лише як інтелектуальний продукт, але й як інструмент, здатний впливати на реальну практику функціонування місцевого самоврядування. Чим більшою мірою дослідження поєднує глибоке наукове обґрунтування із конкретними, придатними до реалізації пропозиціями, тим вищою є його вартість для науки та суспільства, а також значення для подальшого розвитку муніципально-правових інститутів в Україні.

2.4. Аргументованість висновків (логічність, доказовість, відповідність поставленим завданням)

Аргументованість висновків як критерій оцінювання наукової роботи посідає особливе місце, оскільки саме він відображає внутрішню логіку дослідження, його цілісність та здатність автора переконливо доводити власні положення. Цей критерій дозволяє встановити, наскільки сформульовані у роботі висновки відповідають поставленим дослідницьким завданням, чи є вони результатом системного аналізу, чи підтверджуються вони належними доказами та чи витримують перевірку на послідовність і логічну несуперечність.

Аргументованість означає, що кожне твердження автора має бути підкріплене належними доказами – посиланням на норми законодавства,

аналізом судової або муніципальної практики, цитуванням авторитетних наукових джерел, а також власними аналітичними висновками. Недостатньо лише констатувати певне положення: важливо показати його підстави, джерела та практичні наслідки. Таким чином, наукова робота, яка відповідає високому рівню аргументованості, створює враження логічно завершеного дослідження, де всі частини взаємопов'язані та підпорядковані головній меті.

Логічність висновків полягає у дотриманні внутрішньої послідовності викладу, що передбачає плавний перехід від постановки проблеми до її аналізу та від аналізу – до сформульованих пропозицій і рекомендацій. Робота, що побудована за принципами логічної структурованості, дозволяє простежити причинно-наслідкові зв'язки, зрозуміти, яким чином автор дійшов до певних висновків і чому саме їх можна вважати науково обґрунтованими.

Важливим аспектом є й відповідність висновків поставленим у дослідженні завданням. Висновки не можуть існувати у відриві від основного змісту роботи: вони мають органічно випливати з аналізу проблематики та бути підсумком проведеного дослідження. Саме такий підхід засвідчує цілісність мислення автора, його здатність логічно завершити науковий пошук і представити результати у формі чітких та доказових положень.

У зв'язку з викладеним вище, критерій аргументованості висновків дозволяє оцінити, чи володіє автор навичками критичного мислення, чи здатен він не лише збирати інформацію, але й узагальнювати її, робити власні, науково обґрунтовані висновки. Чим переконливішою є аргументація, чим тісніше висновки пов'язані з метою та завданнями роботи, тим вищу наукову та практичну цінність має дослідження в контексті розвитку муніципального права та вдосконалення практики місцевого самоврядування.

2.5. Якість використаних джерел (законодавство, наукові праці, судова та муніципальна практика)

Якість використаних джерел є одним із визначальних критеріїв оцінювання наукової роботи, оскільки саме від добору та рівня опрацювання джерельної бази залежить глибина і достовірність проведеного дослідження. Використання якісних, авторитетних та релевантних джерел дає можливість автору не лише ґрунтовно проаналізувати поставлену проблему, а й обґрунтувати власні висновки у відповідності до сучасного рівня розвитку муніципального права та практики місцевого самоврядування.

Передусім, ключове значення має правильне й комплексне застосування чинного законодавства. Робота повинна спиратися на норми Конституції України, закони та підзаконні акти, що безпосередньо регулюють сферу місцевого самоврядування. Водночас важливим є залучення міжнародно-правових актів та стандартів, які становлять орієнтир для розвитку українського муніципального права. Повнота й точність використання нормативної бази свідчить про здатність автора адекватно відображати правову дійсність та будувати дослідження на її міцному підґрунті.

Не менш важливим є використання наукової літератури. Посилання на фундаментальні та сучасні дослідження провідних вчених у галузі конституційного, адміністративного та муніципального права забезпечує наукову глибину роботи, демонструє обізнаність автора з основними теоретичними підходами та дискусіями. Важливо, щоб залучені джерела відзначалися різноманітністю та актуальністю, охоплювали як класичні праці, так і новітні дослідження, що дозволяє авторові поєднувати наукові традиції з сучасними підходами до вирішення проблем.

Особливу увагу слід звернути на практичну складову джерельної бази. Використання матеріалів судової практики, актів органів місцевого самоврядування, аналітичних звітів чи практики впровадження муніципальних рішень забезпечує дослідженню прикладний характер та підкреслює його зв'язок із реальною діяльністю у сфері самоврядування. Це дозволяє перевірити життєздатність теоретичних положень на тлі практики їх застосування, а також забезпечує висновкам дослідження додаткову доказову силу.

Отже, критерій якості використаних джерел відображає, наскільки автор здатний критично й цілісно підійти до аналізу проблематики, поєднавши нормативні акти, наукові підходи та практичні приклади. Високий рівень опрацювання джерел свідчить не лише про сумлінність і наукову культуру здобувача, а й про його готовність до самостійної роботи з правовими матеріалами, що є необхідною умовою для формування фахівця у сфері муніципального права та розвитку правової науки загалом.

2.6. Оформлення роботи (грамотність, дотримання вимог до структури та цитування)

Оформлення наукової роботи як критерій її оцінювання має не менш важливе значення, ніж її змістовне наповнення, оскільки саме форма подання результатів дослідження створює загальне враження про рівень наукової культури здобувача, його повагу до академічних стандартів та здатність презентувати власні ідеї у відповідності до усталених вимог. Грамотність викладу, структурна впорядкованість тексту та коректність цитування є невід'ємними елементами якісної наукової праці, які засвідчують, що автор володіє не лише змістовними знаннями, але й методологічними та технічними навичками, необхідними для професійної юридичної діяльності.

Грамотність полягає у точному й правильному використанні української мови, дотриманні норм орфографії, пунктуації та синтаксису, що створює передумови для чіткого та однозначного сприйняття тексту. Наукова робота, яка містить велику кількість мовних помилок, справляє враження недбалості й знижує рівень довіри до її змісту. Водночас уважне ставлення до мовної культури демонструє здатність автора мислити чітко, логічно та виражати свої ідеї у зрозумілій і водночас академічно коректній формі.

Дотримання вимог до структури роботи також виступає ключовим показником її якості. Вступ, основна частина та висновки повинні бути

взаємопов’язаними та відповідати загальним принципам наукового дослідження: у вступі чітко формулюється актуальність, мета і завдання; в основній частині здійснюється послідовний аналіз проблематики, розкривається методологія та аргументується новизна результатів; у висновках підсумовуються здобуті результати й формулюються рекомендації. Наявність чіткої структури дозволяє конкурсній комісії швидко оцінити логіку викладу та цілісність наукового пошуку.

Особливе значення має також правильність цитування та посилань на використані джерела. Дотримання загальноприйнятих стандартів бібліографічного опису та єдиної системи посилань свідчить про академічну доброчесність автора, його повагу до чужих інтелектуальних здобутків і водночас дає можливість перевірити достовірність наведених фактів і положень. Нехтування правилами цитування може призвести до звинувачень у плагіаті та знецінення наукової роботи. Правильне посилання на нормативні акти, судову та муніципальну практику, наукові джерела формує довіру до представлених висновків і дозволяє визнати роботу академічно повноцінною.

Оформлення роботи є критерієм, що інтегрує у собі показники мовної грамотності, структурної логіки та дотримання правил академічного письма. Висока якість оформлення підкреслює професійний рівень здобувача, його готовність працювати у межах наукової спільноти та юридичної практики, де вміння чітко, грамотно й доброчесно представляти результати своєї діяльності має фундаментальне значення для подальшого розвитку муніципального права та практики місцевого самоврядування.

РОЗДІЛ ІІІ
ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Етапи розгляду робіт (попередня перевірка – індивідуальне оцінювання – колегіальне обговорення)

Етапи розгляду наукових робіт у межах Всеукраїнського конкурсу з муніципального права становлять цілісну систему процедур, спрямованих на забезпечення об’єктивності, прозорості та академічної доброчесності під час оцінювання результатів наукових досліджень. Вони відображають усталену практику проведення подібних конкурсів і мають на меті створити рівні умови для всіх учасників, а також гарантувати, що підсумкові рішення конкурсної комісії будуть ґрунтуватися на неупередженому й аргументованому підході.

Першим етапом виступає **попередня перевірка**. На цьому рівні здійснюється формальний відбір поданих матеріалів, який охоплює перевірку їхньої відповідності встановленим організаційним вимогам: дотримання строків подання, повноти пакета документів, правильності оформлення роботи, відсутності ознак плагіату чи грубих порушень академічної доброчесності. Важливим завданням цього етапу є гарантування того, що до наступних процедур допускаються лише ті дослідження, які відповідають

базовим формальним і академічним стандартам, що унеможливлює участь робіт, виконаних недобросовісно або без дотримання мінімальних критеріїв.

Другим етапом є **індивідуальне оцінювання**, під час якого члени конкурсної комісії самостійно аналізують наукові роботи відповідно до визначених критеріїв. На цьому рівні відбувається глибинне вивчення змісту дослідження: оцінюється актуальність теми, ступінь наукової новизни, аргументованість висновків, якість використаних джерел, грамотність і стиль викладу, а також практична значущість результатів. Кожен член комісії формує власне уявлення про рівень роботи та виставляє оцінки за встановленою шкалою. Індивідуальний характер цього етапу гарантує неупередженість і дає змогу уникнути впливу сторонніх факторів на початкове судження експерта.

Завершальним етапом є **колегіальне обговорення**, яке має на меті узгодження індивідуальних оцінок та формування консолідованої позиції конкурсної комісії. У ході дискусії члени комісії порівнюють власні спостереження, обґрунтовують виставлені бали, звертають увагу на сильні та слабкі сторони кожної роботи, а також вирішують питання про визначення переможців і призерів. Саме на цьому етапі проявляється колегіальний характер оцінювання, що дозволяє врахувати різні наукові підходи, мінімізувати суб’єктивність і досягти максимально об’єктивного результату. Обговорення має відбуватися у відкритій та конструктивній атмосфері, з дотриманням принципів академічної етики, поваги до альтернативних поглядів і прагненням до справедливості.

Таким чином, триступенева процедура розгляду робіт – попередня перевірка, індивідуальне оцінювання та колегіальне обговорення – становить взаємопов’язану систему, яка забезпечує баланс між формальними вимогами, індивідуальною експертною оцінкою та колегіальним ухваленням рішень. Її запровадження сприяє формуванню високих стандартів академічної доброчесності, підвищує довіру до результатів конкурсу та стимулює учасників до створення якісних, науково значущих і практично корисних досліджень у сфері муніципального права.

3.2. Використання бальної системи (за результатами усіх критеріїв від 0 до 100 балів)

Використання бальної системи під час оцінювання наукових робіт на Всеукраїнському конкурсі з муніципального права становить ефективний інструмент забезпечення об’єктивності та прозорості експертного аналізу. Така система дозволяє уніфікувати процес рецензування, встановлюючи чіткі кількісні орієнтири для визначення рівня наукової роботи за кожним із критеріїв. Вона створює умови для зменшення впливу суб’єктивних чинників, адже кожна оцінка отримує своє відображення у конкретному числовому показнику, що піддається подальшому узагальненню та порівнянню.

Застосування бальної системи передбачає визначення певної шкали оцінювання, за результатами усіх критеріїв від 0 до 100 балів, що дозволяє

диференціювати якість наукових досліджень залежно від рівня їх відповідності встановленим вимогам. Низькі оцінки сигналізують про недостатність або відсутність певних аспектів (наприклад, слабку аргументованість висновків чи відсутність новизни), тоді як високі бали свідчать про значні наукові досягнення, ґрунтовність аналізу та практичну цінність результатів. Такий підхід дає змогу формувати багатовимірну характеристику роботи, не зводячи її оцінку лише до загального враження рецензента.

Крім того, бальна система забезпечує порівнянність результатів. Завдяки числовим показникам конкурсна комісія може здійснювати ранжування робіт, виявляти лідерів та визначати переможців на основі сукупності набраних балів. Водночас числова оцінка не виключає якісного аналізу: вона завжди має супроводжуватися аргументованими поясненнями, які розкривають мотивацію виставлених балів. Таким чином, бальна система виступає не лише технічним інструментом, а й важливим елементом забезпечення академічної справедливості та підзвітності.

Використання подібної методики також сприяє підвищенню довіри учасників до результатів конкурсу, оскільки процес оцінювання набуває зрозумілої, логічної та стандартизованої форми. Це дозволяє уникнути необґрунтованих переваг або дискримінаційних підходів, адже кожен учасник перебуває у рівних умовах та оцінюється за однаковими правилами. У підсумку, бальна система стає запорукою справедливого визначення кращих наукових робіт і стимулює молодих дослідників до підвищення якості своїх наукових пошуків у сфері муніципального права.

3.3. Загальний порядок підрахунку балів та визначення переможців

Загальний порядок підрахунку балів та визначення переможців на Всеукраїнському конкурсі наукових робіт з муніципального права покликаний забезпечити прозорість, чіткість та академічну справедливість результатів оцінювання. Він ґрунтується на системному поєднанні індивідуальних оцінок членів комісії та колегіального узагальнення результатів, що дає змогу мінімізувати ризик суб’єктивних відхилень і гарантувати рівність умов для всіх учасників.

Насамперед після завершення індивідуального оцінювання кожен член конкурсної комісії виставляє бали за визначеними критеріями (актуальність теми, наукова новизна, теоретична і практична цінність, аргументованість висновків, якість використаних джерел, оформлення роботи тощо). Кожен критерій оцінюється в рецензії члена комісії за єдиною шкалою (від 0 до 100 балів), що дозволяє отримати проміжний результат – суму балів за роботою від кожного експерта (див. додаток 1).

Далі проводиться узагальнення: підраховується загальна кількість балів, набраних кожною роботою, як сума оцінок усіх членів комісії. Для більшої об’єктивності може застосовуватися середній арифметичний показник, який відображає середнє значення балів за всіма критеріями. Це

дає змогу уникнути суттєвого впливу індивідуальних суб'єктивних оцінок на кінцевий результат.

Після цього конкурсна комісія формує рейтинг наукових робіт, розташовуючи їх у порядку спадання відповідно до кількості набраних балів. Переможцями визнаються ті роботи, які отримали найвищі підсумкові оцінки, при цьому може бути передбачено декілька рівнів нагородження: перше, друге та третє місця, а також заохочувальні відзнаки за окремими номінаціями (наприклад, «За новизну підходу», «За практичну значущість результатів»).

У випадках, коли кілька робіт набирають однакову кількість балів і претендують на одне місце, остаточне рішення приймається колегіально шляхом обговорення на засіданні комісії, з урахуванням якісних характеристик досліджень, аргументованості висновків та їх практичної вагомості. Це дозволяє врахувати не лише арифметичний результат, а й наукову цінність роботи у ширшому контексті розвитку муніципального права.

Загальний порядок підрахунку балів поєднує формалізовану систему числового оцінювання з колегіальною експертною оцінкою, забезпечуючи баланс між об'єктивністю кількісних показників і глибинним якісним аналізом. Це створює передумови для справедливого визначення переможців та підвищує довіру до результатів конкурсу як у середовищі науковців, так і серед представників практики місцевого самоврядування.

РОЗДІЛ IV.
ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНКУРСУ
4.1. Протокол конкурсної комісії

Протокол конкурсної комісії є офіційним документом, який фіксує перебіг та результати діяльності органу, уповноваженого здійснювати оцінювання наукових робіт на Всеукраїнському конкурсі з муніципального права. Він виконує важливу правову й організаційну функцію, адже слугує належним підтвердженням прийнятих рішень, забезпечує прозорість процедури та формує документальну основу для подальшого оприлюднення підсумків конкурсу.

Зміст протоколу має відображати всі ключові аспекти діяльності комісії. У вступній частині зазначаються дата, час і місце проведення засідання, склад присутніх членів комісії. Це створює належні умови для перевірки легітимності засідання та повноважності прийнятих на ньому рішень (див. додаток 2).

Основна частина протоколу містить опис розгляду конкурсних робіт. Тут зазначаються результати узагальнені бали за кожним критерієм. Важливим є фіксування процесу колегіального обговорення: протокол відображає позиції окремих членів комісії, висловлені аргументи, а також перебіг голосування щодо визначення переможців. У випадках, коли оцінки

різняться або виникають дискусійні питання, протокол може містити відомості про прийняті компромісні рішення чи окремі думки членів комісії.

Заключна частина документа формулює підсумкові рішення конкурсної комісії: визначення переможців і призерів, а також можливі рекомендації щодо подальшого використання чи оприлюднення наукових робіт. Протокол підписується головою та секретарем комісії, що надає йому офіційного характеру та підтверджує достовірність викладених у ньому даних.

Юридичне значення протоколу полягає в тому, що він засвідчує об'єктивність та законність проведення конкурсу, забезпечує можливість перевірки правильності підрахунку балів, а також гарантує захист прав учасників. У разі виникнення спірних ситуацій або звернень з боку конкурсантів саме протокол виступає основним доказовим документом, який підтверджує перебіг оцінювання та обґрунтованість підсумкових результатів.

Протокол конкурсної комісії є ключовим організаційно-правовим інструментом, що забезпечує фіксацію результатів конкурсу, прозорість діяльності комісії та довіру до процедури визначення переможців у сфері наукових досліджень з муніципального права.

4.2. Офіційне оголошення результатів

Офіційне оголошення підсумків (див. додаток 3) Всеукраїнського конкурсу наукових робіт з муніципального права становить завершальний етап конкурсної процедури, який має як організаційне, так і символічне значення. Воно є публічним актом, що засвідчує прозорість проведення конкурсу, легітимність діяльності конкурсної комісії та визнання досягнень молодих науковців у галузі муніципального права.

Оголошення результатів здійснюється після затвердження протоколу конкурсної комісії (див. додаток 2), зміст якого повідомляється на щорічній Всеукраїнській науково-практичній конференції «Муніципальна реформа в контексті євроінтеграції України: позиція влади, науковців, профспілок і громадськості». Також такий документ оприлюднюється на офіційному вебресурсі АПСВТ, а також може надсилатися учасникам електронною чи поштовою кореспонденцією.

Зміст офіційного оголошення, як правило, включає інформацію про кількість поданих робіт, критерії та принципи оцінювання, особливості конкурсного відбору, а також підсумковий рейтинг учасників. При цьому важливо зазначити не лише переможців і призерів, але й тих учасників, чиї роботи відзначено спеціальними відзнаками за новизну, практичну цінність чи інші вагомі характеристики. Такий підхід сприяє створенню атмосфери відкритості, стимулює інтерес молодих дослідників до подальшої наукової діяльності та формує позитивний імідж конкурсу.

Особливої уваги заслуговує урочистий характер оголошення результатів, який слугує формою академічного визнання. Публічне проголошення переможців у присутності наукової спільноти, представників органів місцевого самоврядування та громадськості підкреслює важливість

муніципально-правових досліджень для держави та суспільства. Це не лише підвищує мотивацію учасників, але й сприяє формуванню нових наукових шкіл та поглибленню взаємодії між теорією і практикою.

Офіційне оголошення результатів є завершальною етапом конкурсу, який поєднує у собі адміністративну процедуру фіксації підсумків та важливий комунікативний акт, спрямований на популяризацію науки муніципального права, підтримку молодих учених та утвердження високих стандартів академічної доброчесності.

4.3. Рекомендації щодо публікації кращих робіт або їх впровадження в освітню чи муніципальну практику

Рекомендації щодо публікації кращих робіт або їх упровадження в освітню чи муніципальну практику становлять важливий підсумковий елемент проведення Всеукраїнського конкурсу наукових робіт з муніципального права, оскільки вони забезпечують практичне продовження результатів досліджень і створюють умови для реального впливу на розвиток правової науки та практики місцевого самоврядування.

Передусім, кращі конкурсні роботи можуть бути рекомендовані до публікації у Збірнику матеріалів щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції «Муніципальна реформа в контексті євроінтеграції України: позиція влади, науковців, профспілок і громадськості», а також у фаховому науковому виданні АПСВТ «Вісник Академії» та на офіційних інтернет-ресурсах організаторів конкурсу. Це сприяє популяризації здобутків молодих учених, забезпечує їхній вихід у широкий академічний простір та створює можливості для подальших наукових дискусій. Публікація у визнаних виданнях також підтверджує високий рівень дослідження, адже проходження редакційного та рецензентського відбору є додатковою формою визнання наукової цінності роботи.

Окрім цього, значна увага приділяється рекомендаціям щодо впровадження результатів у практичну площину. Найбільш цінні роботи, що містять пропозиції з удосконалення правотворчої чи правозастосовної діяльності органів місцевого самоврядування, можуть стати основою для розробки методичних матеріалів, проектів нормативно-правових актів, програм місцевого розвитку чи аналітичних довідок для муніципальних органів. Такий підхід забезпечує безпосередній зв’язок між наукою та практикою, підвищуючи ефективність муніципального управління і водночас стимулюючи інноваційність у сфері правотворчості.

В освітньому контексті окремі роботи можуть бути використані як навчально-методичні матеріали для викладання дисциплін, пов’язаних із муніципальним правом, місцевим самоврядуванням та публічним управлінням. Вони можуть стати кейсами для практичних занять, прикладами успішних наукових досліджень, що мотивують студентів до власної наукової активності. Крім того, результати конкурсних досліджень

можуть інтегруватися у зміст навчальних курсів, слугуючи прикладами актуальних проблем і сучасних тенденцій у муніципально-правовій сфері.

З урахуванням зазначеного, рекомендації щодо публікації та впровадження кращих робіт виконують функцію не лише визнання досягнень їхніх авторів, але й важливого інструменту розвитку муніципально-правової науки та практики. Вони забезпечують тісну взаємодію між науковими дослідженнями, освітнім процесом і діяльністю органів місцевого самоврядування, сприяючи становленню сучасної моделі муніципального права, яка ґрунтується на поєднанні наукової інноваційності та практичної ефективності.

Додаток 1.

РЕЦЕНЗІЯ
на наукову роботу
_____,
(ПІБ учасника)
на тему
_____
_____

№ з/п	Характеристики та критерії оцінки рукопису наукової роботи[1]	Рейтингова оцінка. Максимальна кількість балів (за 100-бальною шкалою)	Бали
1	Актуальність проблеми	10	
2	Новизна та оригінальність ідей	15	
3	Використані методи дослідження	15	
4	Теоретичні наукові результати	10	
5	Практична значущість результатів (документальне підтвердження впровадження результатів роботи)	20	
6	Рівень використання наукової літератури та інших джерел інформації	5	
7	Ступінь самостійності роботи	10	
8	Якість оформлення	5	
9	Наукові публікації	10	
10	Недоліки роботи (пояснення зниження максимальних балів у пунктах 1-9):		
	Сума балів		

«_____» _____ 20____ року

Рецензент _____ _____
(підпис) (П.І.Б., місце роботи, посада, науковий ступінь)

_____

Додаток 2.

ПРОТОКОЛ
Конкурсної комісії про визначення переможців
П'ятого піврічного Всеукраїнського конкурсу
«Краща наукова праця з проблематики муніципального права»

13.01.25
м.Київ

Конкурсна комісія, створена відповідно до Положення про Всеукраїнський конкурс «Краща наукова праця з проблематики муніципального права», у складі Кравченка В.В., канд. юрид. наук, професора (голова), Журавля Я.В., докт. юрид. наук, професора (заступник голови), Сухомлина В.Б., канд. наук з держ.упр., доцента (член), Діордіци І.В., докт. юрид. наук, професора (член) на своєму засіданні

ВИРІШИЛА:

1. **За результатами розгляду конкурсних робіт визнати переможцями конкурсу таких осіб:**

1 місце – Юлія АНДРУЩЕНКО, спеціаліст І категорії (з правових питань) апарату Тростянецької міської ради, магістр факультету прокуратури Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Тема роботи: «Проблемні питання законодавства у сфері знищеного майна на прикладі Тростянецької міської територіальної громади»;

2 місце – Сергій ПОТАПЕНКО, депутат Фурсівської сільської ради VIII скликання Білоцерківського району, Київської області, доктор філософії з спеціальності 081 Право

Тема роботи: «Особливості адміністративної процедури при здійсненні органами місцевого самоврядування повноважень у сфері земельних відносин»;

3 місце – Олексій ШЕВЧЕНКО, експерт Громадської організації «Глобальна Організація Союзницького Лідерства» (Global Organization of Allied Leadership), здобувач третього рівня вищої освіти зі спеціальності 081 «Право» Академії праці, соціальних відносин і туризму

Тема роботи: «Проблеми та законодавчі перспективи захисту земель від незаконної зміни цільового призначення та їх використання із

застосуванням технологій штучного інтелекту в контексті реалізації повноважень територіальних громад».

2. **Оприлюднити результати Конкурсу на офіційному сайті Академії праці, соціальних відносин і туризму до 17 січня 2025 (включно).**
3. **Відповідальним за оприлюднення призначити заступника голови Комісії Журавля Я.В.**

Кравченко В.В. _____

Журавель Я.В. _____

Сухомлин В.Б. _____

Діордіца І.В. _____

Додаток 3.

П’ятий Всеукраїнський конкурс
«Краща наукова праця з проблематики муніципального права». Підсумки

1. Академія праці, соціальних відносин і туризму за підтримки Проєкту USAID «Підвищення ефективності роботи і підзвітності органів місцевого самоврядування» («ГОВЕРЛА») провела ***V Всеукраїнський конкурс «Краща наукова праця з проблематики муніципального права»*** **з метою** виявлення творчих та обдарованих науковців, які прагнуть долучитися до аналізу та вирішення проблемних питань удосконалення законодавства України про місцеве самоврядування
2. Напередодні конкурсу Академією спільно з Проєктом USAID «ГОВЕРЛА» було проведено опитування представників органів місцевого самоврядування з метою дізнатися їх позицію щодо основних проблем у законодавстві, що регулює діяльність органів місцевого самоврядування. Результати опитування були взяті за основу для визначення напрямків дослідження оголошеного конкурсу.
3. Конкурс тривав з 18 листопада 2024 р. до 10 січня 2025 р. На конкурс було опрацьовано **7 робіт** від студентів, аспірантів різних ЗВО та НДІ України, науковців та практиків місцевого самоврядування. До інституцій, від яких виступали конкурсанти, відносяться:
   - Академія праці, соціальних відносин і туризму;
   - Національна Академія внутрішніх справ;
   - Національний університет «Чернігівська Політехніка»;
   - Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого;
   - Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича;
   - Фурсівська сільська рада Білоцерківського району Київської області;
   - Тростянецька міська рада Сумської області.

4. **Предметом дослідження** конкурсантів були питання законодавчого забезпечення окремих напрямів організації та функціонування місцевого самоврядування, зокрема:

   - Проблемні питання знищеного майна на прикладі Тростянецької міської територіальної громади;
   - Особливості адміністративної процедури при здійсненні органами місцевого самоврядування повноважень у сфері земельних відносин;
   - Проблеми та законодавчі перспективи захисту земель від незаконної зміни цільового призначення та їх використання із застосуванням технологій штучного інтелекту в контексті реалізації повноважень територіальних громад;
   - Роль держави та місцевого самоврядування у належному забезпеченні ресурсами для відновлення територіальних громад;

- Недостатнє законодавче забезпечення захисту прав дітей та осіб з інвалідністю у процесі відновлення;
- Збитки України, спричинені повномасштабною війною та шляхи їх усунення;
- Екологічні та соціально-економічні проблеми урбанізації в Україні.

5. Для визначення переможців конкурсу було утворено **Конкурсну комісію** у складі:
   Кравченко В.В., канд. юрид. наук, професор – голова;
   Діордіца І.В., доктор юрид. наук, професор – заступник голови;
   Сухомлин В.Б., канд. наук з держ.упр., доцент – член;
   Журавель Я.В., доктор юрид. наук, професор – член.

6. За рішенням Комісії **переможцями** конкурсу визнані:

1 місце – Юлія АНДРУЩЕНКО, спеціаліст І категорії (з правових питань) апарату Тростянецької міської ради, магістр факультету прокуратури Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Тема роботи: «Проблемні питання законодавства у сфері знищеного майна на прикладі Тростянецької міської територіальної громади»;

2 місце – Сергій ПОТАПЕНКО, депутат Фурсівської сільської ради VIII скликання Білоцерківського району, Київської області, доктор філософії з спеціальності 081 Право

Тема роботи: «Особливості адміністративної процедури при здійсненні органами місцевого самоврядування повноважень у сфері земельних відносин»;

3 місце – Олексій ШЕВЧЕНКО, експерт Громадської організації «Глобальна Організація Союзницького Лідерства» (Global Organization of Allied Leadership), здобувач третього рівня вищої освіти зі спеціальності 081 «Право» Академії праці, соціальних відносин і туризму

Тема роботи: «Проблеми та законодавчі перспективи захисту земель від незаконної зміни цільового призначення та їх використання із застосуванням технологій штучного інтелекту в контексті реалізації повноважень територіальних громад».